

Како до вистинско интегрирано образование во Македонија?

Башким Бакиу
Адмир Брава

Март 2016
Скопје

Што сакавме да истражуваме?

- ▲ Колку се реализира интегрираното образование во Република Македонија и кои се досегашните практики?
- ▲ Дали со процесот на децентрализација, општините успешно влијаат врз функционалноста на интегрираното образование?
- ▲ Колку меѓународните организации придонесуваат за интегрираното образование?
- ▲ Кои се препораките кои можат да се истакнат за подобро функционирање на интегрираното образование?

Како?

- ▲ Преку анализа на документи, на јавни политики и други истражувања и извештаи од релевантни домашни и меѓународни организации;
- ▲ Анализа на законски и подзаконски акти;
- ▲ Интервјуата со претставници на:
 - > Локалната власт во град Скопје
 - > Општините Тетово, Куманово и Теарце
 - > Меѓународни организации, Министерство за образование и наука, Бирото за развој на образованието, директори на училишта, професори, ученици и родители.

Што е интегрирано образование а што интеграција?

- ▲ Интегрираното образование значи образовен систем кој ја овозможува, ја негува и ја поддржува инклузивноста и интеркултуралноста помеѓу сите учесници.
- ▲ Интеграцијата во основа се однесува на исполнувањето на одговорностите кои ги носи суверенитетот, вклучувајќи го и почитувањето на човековите права и обезбедувањето добро и ефективно управување и таа е тесно поврзана со целокупната стабилност на секое плуралистичко општество.

Што велат законите?

Уставот и законите врзани за образованието, содржат провизии за промоција на почит кон различните култури, толеранција и недискриминација, но повеќе на пречување на дискриминаторските практики отколку на промоцијата на овие принципи.

Што се случуваше во изминатиот период?

▲ Сегрегацијата во образовниот систем долги години беше манифестно или латентно поддржувана, со цел да се избегнат конфликтни ситуации помеѓу учениците од различни етнички групи.

▲ Една деценија по усвојувањето на Охридскиот рамковен договор, се призна потфрлањето на образовниот систем во поглед на развивањето на општествената кохезија помеѓу културите.

Што се случуваше во изминатиот период?

- ▲ Имплементацијата на правата на заедниците од страна на политичките фактори во државата не создаде поголема интеграција
- ▲ Етничките поделби, особено помеѓу помладите се интензивираа, а знаењето за другиот стана анегдотско.

Каква е ова ситуација (поделба)?

- ▲ Поделбата не е формална: учениците од различна етничка припадност во рамките на основното и на средното образование учат според суштински.
- ▲ Различни наставни програми по извесни предмети (на пример, историја) кои се клучни за формирањето на нивниот идентитет и дефинирањето.
- ▲ Во високото образование, формирани се паралелни образовни институции и потполна сегрегација по етнички клуч.

Имаме проблем затоа што...

- ▲ Се воспоставија паралелни образовни системи
- ▲ Недостиг на наставни и воннаставни училишни активности
- ▲ Недостиг од компетенции за интеркултурно образование кај наставничкиот кадар.

Имаме проблем затоа што...

- ▲ Силно влијание на неформалните и на формалните канали на образование
- ▲ Недостиг од јасно дефинирани национални и локални цели на образованието.
- ▲ Политичките структури во практика не ги потврдуваат декларираните цели

Нема пари за интегрираното образование

- ▲ Општините немаат посебна финансиска ставка за интегрираното образование.
- ▲ Досегашните активности на МИО се реализираат на проектно ниво и тие завршуваат со завршувањето на проектите
- ▲ Не постои посебен „коефициент“ за интегрирано образование и општините не се во можност финансиски да придонесат за овој сегмент

Што ни кажаа општините?

- ▲ Реализацијата на активностите се на проектно ниво, додека општините се јавуваат како реализатори по налог на Министерството за образование и наука
- ▲ Не постои посебна ставка во рамките на буџетот за образование за меѓуетничко интегрирање

Што ни кажаа општините?

- ▲ Општините обезбедувале средства од буџетот наменети за активности на невладиниот сектор или, пак, преку соработка со меѓународни донатори
- ▲ Нема посебен сектор при ниту една општина за МИО
- ▲ Иницијативите за МИО секогаш биле иницирани и поддржани од страна на меѓународни донатори

Што ни кажа невладиониот сектор?

- ▲ Интеграцијата бара поширок пристап не само од учениците туку и од сите други...
- ▲ Политичките партии се релевантен фактор што може многу да придонесе во поглед на интегрираното образование.
- ▲ Во Македонија има позитивни практики на МИО
- ▲ Големо достигнување е фактот што проектот за меѓуетничка интеграција во образованието се наметна како политика на институциите

Ученици и родители

- ▲ Според родителите најголеми проблеми се политиката и политичкиот дискурс на политичарите. Децата, а тука и меѓуетничките заедници се жртви за желбите на политичарите за гласови.
- ▲ Учениците сакаат да учествуваат во активности на интегрираното образование

Затоа, препорачуваме:

Ви благодариме на вниманието!

Ju faleminderit për vëmendjen!

Thank you for your attention!

